

AZ ÉRVELŐ ESSZÉ

Szövegrészlet vagy szituáció alapján:

1. Értelmezni kell.
2. Végig kell gondolni, mivel értesz egyet és mivel nem.
3. Más oldalakról való megközelítése a témának.
4. Ha kérdésre kell válaszolni, akkor állító és cáfoló választ is adni magadban, melyikkel értesz jobban egyet.
5. Utalni kell rá, esetleg jó idézni is a bevezetésben és/vagy a befejezésben.

Tételmondat

- ➔ Elfogadás, vagy cáfolás.
- ➔ Össze kell gyűjteni kulcsszavakban az érveket.
- ➔ Válogatni kell az érvek között: melyik erősebb, melyik gyengébb. Rangsor felállítása.
- ➔ Meg kell tervezni, hogyan haladunk, gyengébb érvektől az erősebbekig.
- ➔ Érdekes hatásos kérdéssel, kijelentéssel, felvetéssel indítani.
- ➔ Többféle érvelési mód és érvelési típus alkalmazása.
- ➔ Saját példa használata.
- ➔ Egyszerűen, világosan kell megfogalmazni a véleményt.
- ➔ Jó, ha saját magadat megcáfolod, és erre érvelsz vissza.
- ➔ Többféle stílus eszköz alkalmazása.
- ➔ Problémafelvető kérdés feltevése.
- ➔ Érdekes összefoglalni az érveket.
- ➔ Zárógondolat, lehet problémafelvetés, mellyel egy újabb ehhez kapcsolódó problémára irányítod rá a figyelmet, vagy egy idézettel, frappáns mondattal is lehet zárni.

A szövegalkotás lépései:

Előkészítés: anyaggyűjtés, gondolatok felírása, érvek összegyűjtése, vázlatírás.

Kidolgozás és elrendezés: valamilyen, előbb már meghatározott logikai elv alapján felépíteni a szöveget, s megírni az érvelést.

Egység: nem térünk el a tárgytól, a címnek megfelelően írunk.

Haladás, a folyamatosság: előre- és visszautalunk, továbbvisszük a gondolatsort, ezért érdemes előre megtervezni, hogy honnan hová jutunk el.

Arányosság: az egyes szerkezeti egységek terjedelmét a fontosságuk mértéke szabja meg (szaloncukor-elv).

Befejezés: önellenőrzés, stilisztikai, helyesírási ellenőrzés, a szöveg végső csiszolása.

Az érvelő esszé felépítése:

1. bevezetés
2. elbeszélés
3. részletezés
4. bizonyítás
5. cáfolás
6. befejezés

Szerkezete:

- ➔ **Bevezetés:** A probléma felvetése, témamegjelölés, tartalmazza a tételt. Figyelemfelkeltőnek kell lennie.
- ➔ **Tárgyalás:** a vélemény megfogalmazása, a tétel fontosabb fogalmainak értelmezése. A vélemény bizonyítása példákkal, érvekkel. A saját vélemény megerősítése, ha a gondolatmenet megkívánja, akkor az ellenvélemény cáfolata. Az eset, tétel kifejtése, ismertetése.

- ➔ **Befejezés:** Összegzés, a téma továbbgondolása, érzelmi zárás.
Emlékezet felfrissítése, azaz visszautalás a bevezetésre, itt lehet egy hatásos idézettel zárni a gondolatsort. Ekkor és a bevezetésben érdemes felhasználni a kapott idézetet.

Érv: olyan megállapítás vagy körülmény, amellyel véleményünk igazságát bizonyítjuk. Legfontosabb rész a tétel, vagyis az a megállapítás, amely valamilyen következtetést fogalmaz meg. Ennek előzményét, magyarázatát tartalmazza a bizonyíték. A bizonyítékot és a tételt összekötő logikai láncszem az ún. összekötő elem.

Az érvelés fajtái

1. Meghatározásból levezetett
Pontosan meghatározzuk a fogalmat. Felcserélhető a fogalommal, anélkül, hogy félreértést okozna.
- Be kell sorolni egy tágabb fogalomkörbe. Pl. „a víz olyan folyadék”
- Meg kell keresni azokat a jegyeket, amelyek a fogalomkör többi elemétől megkülönböztetik. Pl. „a víz olyan folyadék, ami átlátszó, színtelen és szagtalan.”
2. ok-okozati összefüggésekből származó
A következményeket kiváltó okok taglalása, az okok részletes feltárása szükséges.
3. Körülményekből levezetett
Rossz cselekedeteinket szeretnénk megmagyarázni egyoldalúan. Pl. „Nem volt más választásom.”
4. Összehasonlításon alapuló érv
Hatásos, ha képszerű összehasonlítást vagy megjelenítést alkalmazunk. Alapja lehet egy metafora/hasonlat. Megalapozottnak kell lenni.
5. Ellentétén alapuló
a tétel ellentétét kell bizonyítani.
pl.: Tétel: „Egészségesnek lenni jó”
Biz.: „Betegnek lenni rossz.”
6. Általános- egyes elvén alapuló érv
általánosra hivatkozó érv, ha mindenkire igaz, akkor az egyénre is.
7. Valószínűségeen alapuló
Alapja egy olyan megfigyelés, tapasztalat, megállapítás, amit a többség igaznak vél és elfogad.
8. Bizonyítékokból származtatott
Kiinduló pontja

- tény
- statisztikai adat
- kutatási eredmény
- összegző jelentés
- tekintélyre való hivatkozás

Kizárólag megbízható forrásból származó adatot használhatunk.

9. „A fortiori” érv (’annál erősebben, még inkább’)

pl.: „Ha arra volt időd, hogy moziba menj, arra is lehetett volna, hogy tanulj!”

Érvelés módszerei, elrendezése

Cél: meggyőző, hatásos érvrendszer felállítása
módszerei:

- Egy erős évrre épülő érvelés
- Fokozásos érvelés, a gyenge érvet elsőnek, az ütőst a végére
- Lejtéses érvelés: az erős érvet elsőnek, a gyengét a végére
- Dialektikus érvsorrend: tézis ↔ antitézis

↓

szintézis

- Dedukció (általánosból az egyedi felé), indukción (egyedi jelenségből általánosítunk)

Dedukció: Az indiánok sötét hajúak. Péter szőke. Péter nem indián.

Indukció: Pista nem szereti a tejet. Társai sem, éppen ezért az iskolai büfé nem tart tejtermékeket.